

makale Dr. Zeynep Elif Yıldız

Rusya - Doğu Akdeniz - Orta Doğu: Üçlü Kavşak

Kavşak Enerjisi (Temmuz 2024) 3. Sayı

@zeynepelif

Son yıllarda küresel enerji piyasaları hızla değişim geçirmiş ve enerji güvenliğine odaklanılmıştır. Enerji arz güvenliğinin sağlanması için enerji arz güvenliği kavramı ön plana çıkmıştır. Rusya, Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır.

Rusya'nın enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır.

Rusya'nın enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır.

Şekil 1. Gazprom'un Rusya'daki Enerji Üretim Üstünlük Alanları Haritası (2024)

Kaynak: Gazprom Enerji (2024)

Rusya'nın enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır.

Rusya'nın enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır.

Rusya'nın enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri enerji arz güvenliğinde önemli roller oynamaktadır.

Şekil 2. Gazprom'un Rusya'daki Enerji Üretim Üstünlük Alanları Haritası (2024)

Kaynak: Gazprom Enerji (2024)

Kaynak: Gazprom Enerji (2024)

“
Ülkelerin en önemli stratejik konuları enerji hammaddesi güvenliğidir. Rusya da bu konuda şansa bırakmayan stratejiler geliştirerek sıcak denizlere inme hayalini bölgenin petrol ve doğalgaz kaynaklarını elinde tutarak gerçekleştirmektedir.”

”

aktiviteleri ve bu iki şirket, artı diğer enerji şirketleri vasıtasıyla lider konumunda olmasına rağmen, hem Doğu Akdeniz hem de Kuzey Irak'taki rezervlerin peşinde olmasının neredi hem ticari hem de stratejiktir. Şöyle ki; Doğu Akdeniz bölgesinde keşiflerin yanında, Amerika Jeoloji Kurumu'nun (USGS) tahminlerine göre bölgede 1,7 milyar varil alınabilir petrol ve 122 Tcf doğalgaz rezervi mevcuttur. Bu rezervlerin tahmini karşılığı yaklaşık 630 milyar \$ değerindeki zenginliktir. Bu bölgedeki keşfedilmiş rezervlere sahip olabilmek ve yapacak diğer keşifleri kontrol edebilmek, Rusya'nın, Türkiye'nin enerji merkezi olması ve de bölgeden Avrupa'ya gidecek gazın kontrolünü sağlamaktır. Rusya bu alandaki rezervlere sahip olduğunda, Türkiye enerji merkezi olsa bile kontrolü suyun başındaki, yani rezerve sahip olanın elinde olacaktır. Bu şekilde, buradan Avrupa'ya gidecek olan doğalgazın da fiyatını istediği gibi kontrol edebilecek ve kendisine, en önemli müşterisi nezdinde yeni bir talep oluşmasını engellemiş olacaktır. Bu durum Avrupa'nın arz güvenliği stratejisine aykırı olsa da Rusya'nın amacı Avrupa'ya kendisi dışındaki alternatif doğalgaz kaynaklarından etkisizdir.

Yine Rusya'nın Kuzey Irak'ta hali hazırda keşiflik ve iç savaş ihtimaline rağmen, 400 milyon \$'lık beş blok ve petrol boru hattının işletilmesi için anlaşması, tıpkı Gazprom'un Doğu Akdeniz'de yapmaya çalıştığı gibi hem stratejik hem de ticari bir hamledir. Avropa Gazprom şirketinin Kuzey Irak'ta üç ayrı blokta ortaklığı da mevcuttur.

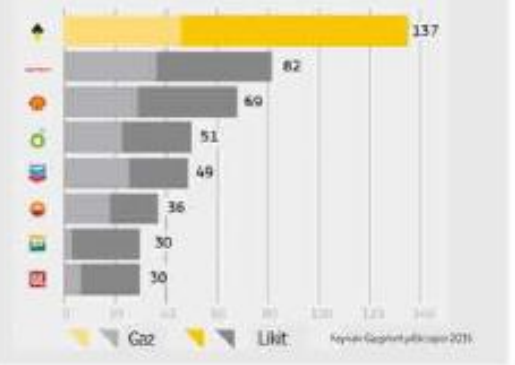
Şekil 4: Rosneft'in Rusya dışında çalıştığı ülkeler.

Yine burada göze önünde bulundurulması önemli nokta, bölgedeki rezervleri elde tutabilmek için söz konusu beş blok'un tahmini alınabilir rezervinin 670 milyon varil olduğu düşünülmektedir, ayrıca boru hattını kontrol ederek hem Türkiye'nin enerji merkezi olma durumunu hem de Kuzey Irak'tan ihraç edilen petrolün ve doğalgazın kontrolünü sağlayabilmektedir. Ülkelerin en önemli stratejik konuları enerji hammaddesi güvenliğidir. Rusya da bu konuda işini yarı bırakmayan stratejiler geliştirerek sıcak denizlere inme hayalini bölgenin petrol ve doğalgaz kaynaklarını elinde tutarak

gerçekleştirmektedir. Başka bir deyişle, Rusya bölgedeki malum askeri varlığının yanında bölgenin enerji hammaddelerinin kaynağına elinde tutmak için adımlar atarak Avrupa, Türkiye ve başka ülkeler üzerinde stratejik ve mali kontrol sağlamak istemektedir. Aslında Rusya'nın kendi ülkesinde hidrokarbon rezervlerine söz konusu bölgelerdeki rezervleri de ekleyeceği gerçeği göz önünde bulundurulunca, fiyat belirleyen ve rezervleri kontrol eden bir enerji tröstü haline geleceğini tahmin etmek hiç de zor değildir. Ne demekler, suyun başını tutan suyu kontrol eder.

Şekil 3: Rosneft ve diğer büyük petrol şirketlerinin rezervleri. Hidrokarbon rezervleri, BLN BOE*

Gazprom'un doğalgaz üretimi arttı

Rus enerji şirketi Gazprom'un doğalgaz üretimi bu yılın 1 Ocak - 15 Ekim tarihlerinde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 18,4 artarak 361,1 milyar metreküpe çıktı.

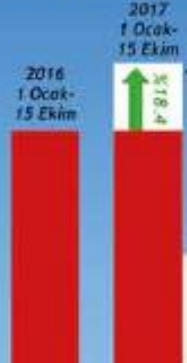
Gazprom'dan yapılan açıklamada, şirketin Boğazlar Devleteri Topolovo (BDT) dışı ülkelere doğalgaz ihracatının 1 Ocak - 15 Ekim tarihleri arasında 2016'nın aynı dönemine göre yüzde 10,9 artışla 148,6 milyar metreküpe yükseldiği belirtildi.

Söz konusu dönemde şirketin Rus pazarındaki doğalgaz satışlarının ise yüzde 7,6 arttığı belirtildi. Açıklamada, "Doğalgaz üretimi 1 Ocak - 15 Ekim tarihlerinde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde

18,4 artarak 361,1 milyar metreküpe çıktı." ifadesi kullanıldı.

Açıklamada ayrıca doğalgaz üretimindeki 56,1 milyar metreküplük artışın, geçen yıl Türkiye, İtalya ve Avusturya'ya ihraç edilen toplam doğalgaz miktarına denk olduğu kaydedildi.

Gazprom Yönetim Kurulu Üyesi Vasılovd Çemenpov, bir süre önce yaptığı açıklamada, "Doğalgaz üretimi 1 Ocak - 15 Ekim tarihlerinde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde

Gas.Power

Kurucusu:
M. Zekai Komsuoğlu
Müdür, TSEB

Yayın Sahibi
Bakan Gazetecilik
Yayınları Matbaacılık
San. ve Tic. A.Ş.

Yayın Grubu Başkanı
A.Şertaç Komsuoğlu
Muharraf Asa ve
Yayın Grubu Bşk. Yrd.
Mustafa Akinci
Muharraf Asa
Mustafa Komsuoğlu

Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Yayın İşleri Müdürü:
Ervin Kaya
● Haber Yönetmeni: **Emir Gür**
● Haber Editörü: **Burak Söylemez**,
Şebel Acet, Razi Kırkağaç
● Grafik: **Ersin Güleş, Melisa Yaman**,
Onur Uğurman Torğaç, Su Özkan

● Reklam ve Abonelik: **Aygenül Yıldırım, Ayşe İpek, Zeynep Turan**
● Mali İşler Başkanı: **S. Doğan Erbay**
● Hukuk Danışmanı: **İrfan Coşkun**
● İK Müdürü: **Hayva Demir**
● Basın/İçişleri Yarı: **IRM Döğül Başku ve Melisacık San. Tic. A.Ş.**
@Petrolistkom

Yayın Yeri: **Y. Dudağa Mah. Bozcaada Yolu Cad. Şehit Sok.**
No:64 Ümraniye-İstanbul
Tic. Sic. No: 270989/010
İstanbul: (0212) 467 74 86 Fax: (0212) 365 53 85
Ankara: (0312) 467 96 36 Faks: (0312) 427 31 16

Tüm yayın hakları gazete grubu Gazeteciler ve Yayıncılar Birliği'ne aittir. Gazete grubu Gazeteciler ve Yayıncılar Birliği'ne aittir. Gazete grubu Gazeteciler ve Yayıncılar Birliği'ne aittir. Gazete grubu Gazeteciler ve Yayıncılar Birliği'ne aittir. Gazete grubu Gazeteciler ve Yayıncılar Birliği'ne aittir.